



Att.  
Klima-, energi- og forsyningsminister Dan Jørgensen  
Minister for fødevarer, Mogens Jensen  
Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget  
Miljø- og Fødevareudvalget

### **Vedr. Økologisk Landsforenings henvendelse om afrapportering fra Klimapartnerskabet for Fødevarer- og Landbrugssektoren**

03. april 2020

---

**Danish Crown A/S**  
**Corporate HQ**

Marsvej 43  
DK-8960 Randers  
CVR 26 12 12 64

---

T +45 8919 1919  
dc@danishcrown.com  
danishcrown.com

Jeg finder anledning til at henvende mig til jer, idet jeg har læst brevet fra Økologisk Landsforening om klimapartnerskabet for fødevarer- og landbrugssektorens rapport.

Afleveringen af klimapartnerskabernes rapporter faldt sammen med, at corona-virusset for alvor tog fat i Danmark. I lyset af den meget alvorlige situation, som corona-virusset har bragt Danmark i, besluttede formændene for klimapartnerskaberne, at vi, med undtagelse af flybranchen, ville oversende vores rapporter som planlagt, men derudover fokusere alle vores kræfter på den akutte corona-krise. Det har givet og giver os de bedste muligheder for at værne om danske arbejdspladser, kritiske forsyningsfunktioner som eksempelvis fødevarer, så vi kan komme bedst muligt gennem den akutte corona-krise. Det, mener vi, er en afgørende forudsætning for, at vi kan fokusere på langsigtede klimatiltag, når vi er på den anden side af corona-krisen.

Jeg står fuld ud bag den beslutning. Når jeg alligevel henvender mig til jer skyldes det, at jeg som formand for Klimapartnerskabet for Fødevarer- og Landbrugssektoren ikke kan gænkende Økologisk Landsforenings kritikpunkter af afrapporteringen fra Klimapartnerskabet for Fødevarer- og Landbrugssektoren, og at jeg derfor på vegne af partnerskabet ønsker at stå på mål for den rapport, som vi har afleveret til regeringen.

Jeg er stolt over, at jeg blev udpeget som formand for Klimapartnerskabet for Fødevarer- og Landbrugssektoren. Jeg er ligeledes meget stolt af, at vi som en meget forskelligartet branche har stået sammen om at aflevere en rapport, der viser en ambitiøs vej til en grøn fremtid for vores erhverv. Fødevarer- og landbrugssektoren beskæftiger knap 200.000 mennesker i Danmark. Vi tegner os for knap 20 % af Danmarks valutaindtjening på vareeksport, og med 72.000 arbejdspladser i land- og yderkommuner giver vores erhverv et betydeligt bidrag til et Danmark i balance. Derfor har præmissen for arbejdet i partnerskabet været, at alt, hvad vi anbefaler, skal bidrage til udvikling af sektoren. Vi ser den grønne omstilling som et fremtidigt konkurrence-



parameter, og derfor som vejen til en stor, stærk og sammenhængene sektor, der bidrager til vækst, velstand og gode arbejdspladser i Danmark i fremtiden.

Arbejdet i partnerskabet har fra starten været båret frem af stor vilje og seriøsitet. Vi valgte at nedsætte et partnerskab med bred repræsentation for at sikre stor og bred inddragelse, og alle medlemmer af partnerskabet har gennem hele forløbet ønsket at bidrage ambitiøst til målsætningen om en 70 pct. reduktion af Danmarks samlede udledninger.

Siden nedsættelsen af klimapartnerskabet er der blevet arbejdet hårdt på de konkrete klimaanbefalinger fra sektoren. Det er en vanskelig opgave at reducere udledningen i vores sektor – ikke mindst fordi vi arbejder med biologiske processer og under naturgivne forhold. Det betyder, at vi ikke har én løsning på klimaudfordringen, men at vi skal gennemgå hele vores værdikæde for at sikre, at de mange bække små kan gøre den store forskel. Vi har inden for den meget korte tidshorisont, som klimapartnerskab har haft til arbejdet, været i stand til skabe enighed om et meget ambitiøst og substantielt bidrag til regeringens klimamålsætninger mod 2030.

Indenfor sektorerne – som partnerskabet repræsenterer – ligger der et potentiale for at reducere klimaudledningerne med hele 62 pct. i 2030 (i forhold til 1990). Det svarer til en reduktion på hele 12,6 mio. ton CO<sub>2</sub> ækvivalenter i 2030 (i forhold til 1990). Dermed er Klimapartnerskabet for Fødevarer- og Landbrugssektoren ét af de partnerskaber, der har potentiale for at levere ét af de største klimabidrag i ton.

Gennem forskning og udvikling er der potentiale for, at sektoren kan opnå en yderligere reduktion, så man når 72 pct. i 2030 (i forhold til 1990), svarende til en reduktion på 14,8 mio. ton.

Centralt for vores arbejde i klimapartnerskabet har været at få input fra et så bredt udsnit af fagligt kompetente personer indenfor de sektorer, som partnerskabet repræsenterer. Medlemmerne i klimapartnerskabet har dækket landbrugs-, skovbrugs-, akvakultursektoren, samt forarbejdningsleddet og energisektoren. Blandt medlemmerne har også været fagbevægelsen, en række organisationer som Økologisk Landsforening, Stop Spild Af Mad og Tænketanken Frej og forskere.

Det vækker undren, at Økologisk Landsforening ikke kan genkende de kompromisser, der er blevet indgået. F.eks. mener Økologisk Landsforening ikke, at der har været enighed om visionen i partnerskabet. Det kan jeg på ingen måde genkende. Visionen er blevet drøftet ved alle vore møder, ligesom vi har kommunikeret den bredt til samfundet gennem en kronik i et landsdækkende dagblad. På sidste møde blev der nikked til de konkrete formuleringer i visionen, der er gengivet i rapporten fra Klimapartnerskabet for Fødevarer- og Landbrugssektoren.

Klimapartnerskabet har fremlagt en vision om bl.a.,

- At fødevarer- og landbrugssektoren i samspil med samfundet skal være med til at gøre Danmark til et foregangsland.
- At man som sektor leverer de produkter, teknologier og løsninger, som ikke kun kan blive svaret på den danske klimaudledning, men som også kan inspirere og vise vejen globalt.



- At man fortsat vil udvikle og øge den klimaeffektive produktion i Danmark, hvor alle led i kæden er "best in class" internationalt.
- At sektoren vil udvide sin klimaeffektive og grønne førerposition til gavn for beskæftigelse, indkomst og eksportindtægt for hele Danmark.
- At man vil vise vejen for forbrug, kost og madspild.

I arbejdsprocessen har det været nødvendigt at udpege flere udviklings- og visionsspor, idet der er mange sektorer repræsenteret i partnerskabet. I arbejdet blev regeringens mål-sætning om en fordobling af det økologiske areal lagt til grund.

Vi har anvendt COWI til at sikre validering og fuld transparens om vores tal og arbejdstilgang. De internationale retningslinjer for klimaopgørelser, datagrundlaget fra Energistyrelsen samt retningslinjerne om afrapportering og klimaopgørelse fra Klima-, Miljø- og Fødevarer- og Erhvervsministeriet er grundlaget i vores rapport. I forhold til økonomiberegninger har vi støttet os til Finansministeriets retningslinjer.

Økologisk Landsforening kritiserer, at klimaeffekten for en række økologitiltag ikke er beregnet. I vores udvælgelse af klimatiltag har vi støttet os opad konkrete kilder for klimaeffekt. Netop dette var ét af partnerskabets parametre for at udvælge klimatiltag. I visse tilfælde har det betydet, at vi har måtte undlade at beregne en klimaeffekt, idet der for nuværende ikke foreligger tilstrækkelig dokumentation for disse tiltags klimaeffekt.

Økologisk Landsforening fremfører også det synspunkt, at man forsøger at tilskrive sin energiproduktion til partnerskabet. Netop det kritikpunkt fra Økologisk Landsforening stemmer ikke overens med det, som faktisk står i rapporten. I rapporten godskrives energi kun de steder, hvor fossile processer indenfor sektoren bliver erstattet med klimavenlige løsninger. Det store bidrag af vedvarende energi til bl.a. energi- og transportsektoren, der kommer fra bl.a. landbruget og skovbruget, tilskrives ikke sektoren. Det understreges meget klart i begyndelsen af vores rapport.

Det er meget ærgerligt, at Økologisk Landsforening tager afstand fra de forslag om støtte til teknologiudvikling af konkrete klimatiltag inden for bl.a. konventionel produktion. Der har i klimapartnerskabet været enighed om – og som led i et kompromis – at der skal være plads til flere udviklingsspor. Det må derfor omfattes som en afstandtagen fra det kompromis, der er indgået i partnerskabet. I tillæg er det i strid med visionen om at finde de teknologier og løsninger, som ikke kun kan blive svaret på den danske klimaudledning, men som også kan inspirere og vise vejen globalt.

I forhold til kritikken af klimaregnskaber og anbefalinger om udtagning af lavbundsjordene er anbefalingerne skrevet som led i et kompromis. Det vækker dog særligt undren, at Økologisk Landsforening kritiserer, at lavbundejordene ikke bør udtages fra landbruget, men kan anvendes til andre landbrugs-mæssige formål. Det står klart i anbefalingerne, at der i forbindelse med lavbunds-jorde både kan være tale om udtagning og omlægning, der sikrer et samspil i forhold til klimatilpasninger, miljø, natur, og biodiversitet.

Det danske samfund står overfor to afgørende opgaver lige nu; at vi kommer bedst muligt gennem corona-krisen, og at vi omstiller vores samfund til en grøn fremtid. Den grønne omstilling af fødevarer- og landbrugssektoren kræver store og langsigtede investeringer. Derfor er det min indstilling som formand for Klimapartnerskabet for Fødevarer- og



Landbrugssektoren, at vi skal have overblik over konsekvenserne af corona-krisen, før vi begynder at planlægge langsigtede investeringer i den grønne omstilling. Lad mig i den forbindelse rette en stor ros til regeringen og Folketinget for det brede samarbejde om håndteringen af corona-krisen, som forhåbentlig betyder, at vi snart har det overblik over krisens konsekvenser, så vi kan gå i gang med den langsigtede klimaudfordring.

Lad mig indtil da sige, at jeg glæder mig til, at vi kan begynde at drøfte rapportens anbefalinger, som i min optik viser vejen mod en stor, stærk, sammenhængende og bæredygtig fødevare- og landbrugssektor i fremtiden. Jeg står fuldt på mål for rapporten, og partnerskabet vil gerne bidrage og komme med bud på, hvordan vi kan kickstarte den grønne omstilling, vækst og beskæftigelse.

Med venlig hilsen

Jais Valeur  
Group CEO, Danish Crown & formand for Klimapartnerskabet  
for Fødevare- og Landbrugssektoren